

Asia: VN/35084/2025

Kuuleminen alueellisen matkailijaveron toteuttamisesta

Yleisiä näkemyksiä matkailijaverosta

Miten suhtaudut alueellisen matkailijaveron käyttöönottoon? Jos kunnilla olisi mahdollisuus ottaa käyttöön alueellinen matkailijavero, näkisitkö veron ajankohtaisena ja edistettävänä toimenpiteenä?

Matkailijavero on ollut jo pitkään useissa maissa käytetty ja hyväksytty toimintamalli, jolla matkailualueet ja -kunnat ovat keränneet resursseja paikallisten, erityisesti matkailijoiden aiheuttamien, vaikutusten hallintaan. Matkailijat ovat entistä tietoisempia matkailun haitallisista vaikutuksista ja pitävät matkailijaveroa hyväksyttävänä tapana tukea matkakohteen kestävyttä ja paikallisyhteisöä. Olennaista on, että matkailijaveron käyttöönotosta ja sen mahdollisesta määrästä voidaan päättää paikallisesti. Veron määrän tulisi olla maltillinen ja se tulisi käyttää matkakohteen/kunnan tarpeisiin kehittää kestävä matkailua.

Mitä hyötyjä ja haittoja tällaisesta verosta olisi? Entä mitä mahdollisia ongelmia matkailijaveroon voisi liittyä?

Matkailijavero ei saa vääristää kilpailua, minkä vuoksi se tulisi ulottaa koskemaan kaikenlaista majoitusta ml. lyhyt vuokraus. Matkailijaveron käyttöönotto ei saa johtaa siihen, että valtion rahoitus kunnille vastaavasti vähennetään esimerkiksi valtionosuuden tasauksen myötä. Matkailijavero ei siis saa olla säästötoimenpide valtion rahoitukselle, vaan sen rooli on kompensoida kunnissa matkailun paikallisesti aiheuttamia vaikutuksia ja turvata kestävä matkailun kehittämistä. Siksi matkailijaveron lisätuotto on voitava hyödyntää siinä kunnassa, missä se on kerätty.

Miten suhtaudut veron kokeiluluonteiseen? Miten ja millä tavoin kokeilu olisi toteutettavissa? Mitä veron kokeilulla haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijaveron kokeilu olisi perusteltua siksi, että sen käytännön toteutuksesta saadaan tietoa ja sen myötä voidaan valita parhaat toimintatavat. Tärkeä olisi osallistaa kunnat jo lain valmistelun alkuvaiheissa, jolloin voidaan kerätä kokemuksia ja kunnilla on aito mahdollisuus ilmoittaa halukkuudestaan osallistua kokeiluun.

Veron tavoite ja suuruus

Minkälaisia tavoitteita matkailijaverolla olisi? Miksi matkailijavero otettaisiin käyttöön kunnassa ja mitä sillä haluttaisiin saavuttaa?

Matkailijaveron päätavoite on turvata matkailun kasvua kestävästi ja tavalla, joka lunastaa paikallisväestön sosiaalisen hyväksynnän. Tutkimusten ja kokemusten mukaan matkailu aiheuttaa kunnille haasteita ja lisäkustannuksia esimerkiksi infrastruktuurin rakentamiseen, huoltotoimiin ja ylläpitoon, jätehuoltoon, joukkoliikenteelle, turvallisuuteen liittyviin asioihin, ruuhkautumiseen, vuokra-asuntojen riittävyyteen jne. Vastaavasti vaikutuksia aiheutuu nykyisin hyvinvointialueen vastuulla oleviin tehtäviin. Matkailijavero tarjoaa kunnille yhden keinon ratkaista näitä paikallisia ongelmia.

Mitä kestävä matkailun tavoitteella tarkoitetaan ja miten matkailijaverolla edistettäisiin tätä tavoitetta?

Kestävällä matkailulla tarkoitetaan matkailua, joka huomioi ekologiset, sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset tekijät sekä kehittää matkailua tavalla, joka ei vaaranna tai aiheuta haittaa matkakohteelle nyt tai tulevaisuudessa.

Matkailijaverolla voidaan kompensoida matkailun negatiivisia vaikutuksia ja yhteensovittaa paikallisväestön ja matkailun tarpeita kestävällä ja vastuullisella tavalla. Paikallisväestön viihtyvyys ja matkailun sosiaalinen hyväksyntä kasvaa, kun matkailusta jää verotuloa paikallistalouteen ja asukkaat kokevat, että he pystyvät vaikuttamaan matkailun kehittämiseen. Vastaavasti palveluiden kehittäminen matkailua varten vahvistaa myös asukkaiden käytössä olevaa palveluita.

Minkä suuruinen matkailijavero olisi perusteltu?

Matkailijaveron olisi perusteltua olla maltillinen ja sen käytöstä vastaisivat kunnat oman päätöksentekonsa perusteella. Hyväksyttävyyden kannalta keskeistä on, että veron käyttöönotosta ja sen suuruudesta voidaan päättää itsenäisesti jokaisessa kunnassa. Veron suuruus voisi olla vapaasti kuntien päätettävissä tai sille voisi antaa vaihteluvälin, jonka puitteissa kunnat tekisivät päätökset mahdollisesta käyttöönotosta.

Veron soveltamisala

Mihin majoitusmuotoihin veron tulisi kohdistua? Entä mihin sen ei tulisi kohdistua?

Matkailijaveron tulisi kohdentua kaikkiin majoituksen muotoihin ml. lyhytvuokraus. Matkailijavero ei saa vääristää kilpailua ja siksi sen tulee kohdentua sekä rekisteröityyn että rekisteröimättömään majoitukseen.

Veron alueellinen soveltaminen

Tulisiko vero olla mahdollista ottaa käyttöön alueellisesti yksittäisissä kunnissa?

Kuntien tulisi voida itse päättää matkailijaveron käyttöönotosta. Tämä malli huomioisi sen, että matkailun kehitystaso on erilainen eri kunnissa. Kuntien tulisi saada myös itse päättää matkailijaveron suuruudesta, mutta suuruuden vaihteluväli olisi mahdollista määritellä lainsäädännössä. Siten matkailijavero säilyisi kohtuullisena, eikä vaarantaisi Suomen kansainvälisen matkailun kilpailukykyä tai kohtelisi kuntia eriarvoisesti. Tasoa määriteltäessä on huomioitava, että Suomen hintataso ja matkailuliiketoiminnan verotus Suomessa on jo nykyisellään korkea.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osaan kunnan alueista (esimerkiksi vain keskusta-alueella)?

Ei, vaan matkailijaveron on oltava voimassa koko kunnan alueella kaupungin-/kunnanvaltuuston päätöksellä.

Tulisiko veroa olla mahdollista soveltaa vain osan aikaa vuodesta kuten sesonkiaikoina?

Ei, vaan matkailijaveron tulisi olla voimassa koko vuoden ajan kaupungin-/kunnanvaltuuston päätöksellä, mikäli kunta on päättänyt ottaa sen käyttöön.

Missä määrin kunnille tulisi jättää mahdollisuuksia valita veron soveltamiseen liittyviä yksityiskohtia? Esimerkiksi alueellinen soveltuminen, erityyppisiin majoituksiin kohdistuminen, ajallinen soveltuminen ja eri verotaset.

Kunnalliset verot ovat yleiskatteisia, mutta valtuustolla on mahdollisuus esimerkiksi talousarviossa ohjeistaa käytön periaatteita ja tarvittaessa yksityiskohtaisempia tavoitteita talousarviovuoden aikana.

Verotuotto

Voit esittää tässä näkemyksiä verotulojen käytöstä ja kohdistamisesta kunnille.

Kunnalliset verot ovat yleiskatteisia, mutta valtuustolla on mahdollisuus esimerkiksi talousarviossa ohjeistaa käytön periaatteita ja tarvittaessa yksityiskohtaisempia tavoitteita talousarviovuoden aikana.

Verovelvolliset, verotusmenettely ja veronkanto

Voit esittää tässä näkemyksiä verovelvollisuudesta, verotusmenettelystä ja veron keräämisen toteutuksesta.

Pidämme tärkeänä yhteiskehittämistä alan yritysten kanssa.

Alueellisen matkailijaveron taloudelliset vaikutukset

Minkälainen merkitys matkailulla on kunnille?

Matkailu on merkittävä elinkeino Pohjois-Suomessa ja Pohjois-Pohjanmaalla. Matkailun osuus kaikkien toimialojen liikevaihdosta vaihtelee kuitenkin merkittävästi maakunnassa eri alueilla. Alueen matkailukeskukset ovat elinkaaren eri vaiheissa. Niissä kunnissa, joissa matkailuelinkeinolla on merkittävä asema elinkeinorakenteessa, esimerkiksi työllisyysvaikutukset ja verotulot ovat huomattavan korkeat. Lisäksi matkailu tuo erityisesti syrjäisemmälle ja harvan asutuksen alueella tärkeää elinvoimaa ja verotuloja sekä ylläpitää palvelutasoa myös paikallisväestön tarpeisiin.

Miten matkailijavero vaikuttaisi kunnan matkailumääriin ja vetovoimaan?

Maltillisen matkailijaveron käyttöönotto ei todennäköisesti vähentäisi matkailukysyntää, mikäli matkailijaveron toteutetaan samalla tavalla kuin useilla Euroopan matkailualueilla. Matkailun hyväksyttävyyden kannalta paikallisyhteisön hyödyksi jäävällä matkailijaverolla voisi olla myös myönteisiä vaikutuksia.

Miten arvioit matkailijaveron vaikuttavan alueen yrityksiin ja asukkaisiin?

Matkailijaveron pelisäännöistä ja paikallisesta toteutuksesta tulisi sopia valmistelun aikana kunnassa / alueella toimivien yrittäjien kanssa. Matkailun hyväksyttävyyden kannalta paikallisyhteisön hyödyksi jäävällä matkailijaverolla voisi olla myös myönteisiä vaikutuksia.

Miten näet vaikutusten riippuvan siitä, ottavatko lähialueen kunnat matkailijaveron käyttöön ja minkälaisena?

Tämä asia on jokaisen kunnan pohdittava erikseen, jos matkailijaveroa suunnitellaan otettavaksi käyttöön kunnassa / alueella.

Miten arvioit matkailijaveron suhdetta muihin matkailuun tai majoitustoimintaan kohdistuviin veroihin?

Vaikutus olisi paikallinen ja maltillinen.

Muut huomiot

Mitä muita näkökohtia alueellisen matkailijaveron valmistelussa tulisi huomioida? Miten muuten haluat kommentoida matkailijaveron valmistelua?

Kiitämme mahdollisuudesta esittää näkemyksiä jo valmistelun alkuvaiheessa. Ei muita huomioita.

Mahdollinen kirjallinen lausunto sekä liitteet

Voit lisätä mahdollisen erillisen kirjallisen lausunnon aiheesta.

-

Saranpää Toni
Pohjois-Pohjanmaan liitto